

et eneste Exempel paa, at man har søgt ham paa den Maade, for at tale med ham om aandelige Anliggender. Jeg veed virkelig ikke nogenstunde i Feltlivet, naar jeg undtager ved Sygefængen og i Hospitallerne, at have seet Feltpræsten omgaaes i Fortrolighed med disse sine militære Sognesfolk, for at forhøre, hvorledes deres aandelige Tilstand var.

Krigsministeren: Det maa være mig tilladt endnu engang, at komme tilbage til den samme Materie, om Nødvendigheden eller Ikke-nødvendigheden af Feltpræsternes Antal i Hertugdømmerne. Den ærede Rigsdagsmand siger, at ved tidligere Leiligheder, jeg veed ikke til hvilke han figter, have Tropperne, naar de vare i Holsteen, ikke været forsynede med Feltpræster. Det er mig ikke bevidst, at det har været Tilfældet, og, har det været Tilfældet, saa mener jeg, at det har været en Felt, at de ikke have været forsynede med Feltpræster. Den ærede Rigsdagsmand omtaler, at paa den Marche, hvor de danske Tropper laae inde i det Hannoveranske, vare de i flere Maanedes uden Præster; men det er mig bekjendt, jeg troer, at der var Præster med. Dengang de danske Tropper vare ved Storarmeen i Frankrig, var der 2 Præster ansatte, een for de tydstalende og een for de dansttalende Tropper. Begge Afdelinger vare ikke meget talrige, og een Præst for hver Afdeling kunde være tilstrækkelig, da Tropperne slet ikke laae saameget adspredte. Jeg troer, at Præsterne skulle være ved Tropperne, ikke blot for at udføre de sædvanlige periodiske geistlige Handlinger; men de skulle ogsaa være der, for saameget som muligt at omgaaes med de Militære, navnlig af Underclasserne, besøge de Syge paa Hospitallerne og yde dem den Trost og Husværelse, som de formaae. Det er deres Bestemmelse, og det blev ogsaa udført af Plu-

raliteten af de Geistlige, og skulde en Enkelt, efter den ærede Rigsdagsmands Erfaring, ikke have iagttaget dette saa fuldt, som han troer, at det burde have fundet Sted, saa kan det ikke tjene som Regel for Fremtiden. Man forudsætter, at Enhver udfører de Pligter, som paalægges hans Embede, og, skulde dette ikke være Tilfældet, saa er det dog ikke nogen Grund til at forkaste den hele Institution. Jeg anseer det for Troppernes Bedkommende for gavnligt, ja, jeg kunde næsten sige for nødvendigt, at vi ere forsynede med den fornødne geistlige Hjælp, og jeg gjentager min Bøn til den ærede Forsamling, at den ikke vil nægte de forlangte Penge til disse tre Geistlige for Tropperne i Hertugdømmerne.

Lindberg: Den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) har bemærket, at det kunde være ganske ligegyldigt, enten vore Tropper fik Sacramentet meddeelt paa Dansk eller Tydsk, og at dette kom ganske ud paa Gæ, idet Sproget ikke herved kom i Betragtning. Jeg skal imidlertid gjøre ham opmærksom paa, hvad der maaskee ikke er ham bekjendt, at det er meget langt fra, at vi have den samme Ritus i Holsteen som i Danmark. Hvis den ærede Rigsdagsmand kjendte Noget til den schleswig-holsteinske „Agende“, saa vilde han vide, at der er syv forskjellige Maader at døbe paa, og at ingen af dem er den rigtige, og at det altsaa, naar det forholder sig saaledes med Sacramenternes Forvaltning, som udføres af de holsteenske Præster, vel turde være fornødent, at de danske Soldater, som komme derhen, kunde faae Leilighed til at blive betjente af danske Præster, som kunne og ville udføre disse Forretninger rigtigt. Heller ikke kan jeg troe, at det er et for stort Antal, der begjæres, naar der forlanges tre Præster til to Hertugdømmer.